

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 17 ਮਈ, 1971 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਰੁ. 200, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਵੇਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਸ ਦਾ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੁਰੰਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ।

ਏਡੀ ਦਰਸ਼ਲ. ਜੇ.

ਕਰਤਾਰ ਚੰਦ ਭੱਲਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ.

ਬਨਾਮ, ਆਰ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ,-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2743.

23 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 10, 15 ਅਤੇ 102—
ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਨਾਲੇ-ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਤੇ। ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ
ਜਾਂਚ-ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ-ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਕੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ
ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

i

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੀ
ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇੱਕ
ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ
ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1)
ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ
ਆਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਤੇ
ਮੁਅੱਤਲੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ
ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ
ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਦੋਂ

ਮੁਅੱਤਲੀ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਦੌਰਾਨ" ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਬਿਲਕੁਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੪)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਅਧੀਨ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੌਤ, ਮੁੜ ਹਸਤਾਖਰ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ "ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ" ਵਾਕੰਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਕੰਸ਼ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਮੌਤ, ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਸਮੇਤ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੫)।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮੈਂਡਮਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਰਿੱਟ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ 12 ਅਗਸਤ, 1970 ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਉਲਟ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਪੀਅੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਐਡ-ਅੰਤਰਮ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਚਾਰਜ ਲੈਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

(i) I.L.R. ((1969) 1 Pb. & Hr. 59 ((F.B.)=1969 C.L.J. 652 ((F.B.).

ਐਚ ਐਸ ਸੰਘਾ , ਵਕੀਲ , ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਓਪੀ ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ, ਵਕੀਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਾਂਗਾ , 1970 ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਲਿਖਤਾਂ ਨੰ. 2743, 2776 ਅਤੇ 3941 ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਉਸ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ) ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) o I f ਧਾਰਾ 102 o I f ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪੰਚ ਦਾ। ਹਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਰ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

- (a) ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ - ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ। ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ (ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ) ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਸਾਬਕਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) *ibid* ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- (b) ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸਰਪੰਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ , ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ

ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ।
 (c) ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(2) 1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 3941 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਬਹਿਸ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਦੋ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਹੁਕਮ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(3) ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅੰਕਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੈ।

(4) ਆਧਾਰ (ਏ) ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ (v) ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਲੀਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਜਾਂ ਇਹ ਮੁਅੱਤਲੀ "ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ" ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) *ibid* ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ (ਏ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(5) ਆਧਾਰ (ਬੀ) ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"10. ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੌਤ, ਅਸਤੀਫੇ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਚੋਣ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਭਾਲੇਗਾ। ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਦਫਤਰ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਸੀ।

15. (1) ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ, ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਪੰਚ, ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਸਭਾ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪੰਚ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਭਾ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ,

ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 15 ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੌਤ, ਅਸਤੀਫਾ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। “ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ” ਵਾਕਾਂਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੌਤ, ਅਸਤੀਫੇ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਇਹ ਉੱਥੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਬਦ "ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ" ਜਾਂ "ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੀ ਗਈ ਹੈ" ਜਾਂ "ਜਦੋਂ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੌਤ, ਅਸਤੀਫਾ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ"। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਸਮੇਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ। ਵੱਟੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਆਦਿ (2) ਵਿਚ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ . ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(8) ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ, ਸਦਰ, ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ੁੱਭ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, (3), ਜੋ ਕਿ ਯੂਪੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ (26) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੀਸਬੋਸਿਸ* ਆਧਾਰ a(c) 1 ਹਨ। 1947 ਦਾ):

“ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੇਵਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।”

(7) ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯੂਪੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਧਾਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੀਬਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸ ਧਾਰਾ 95(1) (1) (g) ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਹਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਸਭ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ -----ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖੋ *Sm. ਹੀਰਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ*, (4)। ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ।”

(8) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ :

"102. (1) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਚ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 140.

(4) (1952) SCR 1122—AIE 1952 SC 362।

(9) ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਦਰ, ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ੁੱਠ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (3), (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਯੂ.ਪੀ. ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ, ਆਧਾਰ (ਸੀ) ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(10) ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹਨ। ਪੰਚਾਇਤ ਜਿਸ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਰਪੰਚ ਹੈ, ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਖਾਣਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ / ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ। 20,000, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 133 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ।

(11) ਇਹ ਤੱਥ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਅਧਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ

ਹੁਣ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। 1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3941 ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਲਈ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ ਪਨੇਸਰ ਮਕੈਨੀਕਲ ਵਰਕਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ., - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1965 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 193 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

29 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971

ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਸਟੇਟ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XXXIV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 73 -A, 73-B ਅਤੇ 75— ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ"—ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ—ਕੀ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 73-ਬੀ(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ I I ਅਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਫੋਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੋ ਐਫਬਰਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਰਥਾਤ "ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਧਾਰਾ 73A ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VA ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਮੇਲੇਅਰਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਮੁੜ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਖੰਡਨ ਕਰੇਗੀ ਜੇ ਚੈਪਟਰ VA ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ

ਸਵਾਲ, ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ